

Správa živnostenská

JUDr. Veronika Kudrová

BZ505 Vybrané otázky správního práva a veřejné správy

Pátek 26. 10. 2012

Obsah

- Pojem
- Ústavní základy
- Prameny právní úpravy
- Základní pojmy a instituty
- Orgány
- Procesní postupy
- Informace ke zkoušce

Živnostenská správa

= správa na úseku živnostenského podnikání

Podnikání (dle ObchZ) je *soustavná činnost prováděna samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku*

Podnikatelem je

- *osoba zapsaná v **obchodním rejstříku**,*
- *osoba, která podniká na základě **živnostenského oprávnění**,*
- *osoba, která podniká na základě jiného než živnostenského oprávnění **podle zvláštních předpisů**, (resp. osoba, která provozuje zemědělskou výrobu a je zapsána do evidence podle zvláštního předpisu).*

Ústavní základy

Čl. 26 Listiny

- (1) Každý má právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu, jakož i právo **podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost.**
- (2) Zákon může stanovit podmínky a omezení pro výkon určitých povolání nebo činností.

Ústavní základy

Článek 49 Smlouvy o fungování EU

- V rámci níže uvedených ustanovení jsou **zakázána omezení svobody usazování pro státní příslušníky jednoho členského státu na území jiného členského státu**. Stejně tak jsou zakázána omezení při zřizování zastoupení, poboček nebo dceřiných společností státními příslušníky jednoho členského státu usazenými na území jiného členského státu.
- Svoboda usazování zahrnuje přístup **k samostatně výdělečným činnostem a jejich výkon, jakož i zřizování a řízení podniků**, zejména společností ve smyslu čl. 54 druhého pododstavce, **za podmínek stanovených pro vlastní státní příslušníky právem země usazení**, nestanoví-li kapitola o pohybu kapitálu jinak.

Prameny právní úpravy

- Ústava & Listina
- Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)
- Zákon č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech
- Nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností
- Správní řád

Základní pojmy a instituty

- **Živnost** = podnikatelská činnost, která je soustavná, provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených živnostenským zákonem
- **Živnostenské oprávnění** je svou povahou subjektivním právem veřejnoprávní povahy.
- **Živnostenský rejstřík** = veřejně přístupný seznam úřední povahy vedený ŽÚ; dostupný online <http://www.rzp.cz/>

Přístupové režimy

Dle způsobu vzniku

Ohlašovací živnosti

- Vznikají na základě akceptovaného aktu ohlášení živnosti

Koncesované živnosti

- Vznikají na základě konstitutivního rozhodnutí příslušného ŽÚ o udělení koncese

Dle požadavků

- Volné
- Řemeslné
- Vázané

Ohlašovací živnosti

- Volné

- Netřeba prokázání odborné ani jiné způsobilosti

- Řemeslné

- Potřebné prokázání odborné způsobilosti, zpravidla vyučením v oboru spojeným se získáním tříleté praxe v oboru

- Vázané

- Potřebné prokázání složitějších kvalifikačních předpokladů, zpravidla zvláštního oprávnění či osvědčení , event. SŠ či VŠ vzdělání, popř. rekvalifikaci s praxí

Koncesované živnosti

- Potřebné prokázání odborné způsobilosti
- Svou podstatou jde o živnosti „složitější, s většími možnými riziky“, pročež jsou na (budoucí) podnikatele kladeny vyšší odbornostní a kontrolní požadavky, než u živností ohlašovacích; patrně též ověření jejich splnění je náročnější

Podmínky pro získání Ž oprávnění

- **Obecné**

- dosažení věku 18 let
- způsobilost k právním úkonům
- bezúhonnost

- **Zvláštní**

- odborná nebo jiná způsobilost, pokud ji ZoŽP nebo zvláštní předpisy vyžadují

- **& Správní poplatek**

- 1.000 Kč

Živnosti volné

5. Chov zvířat a jejich výcvik (s výjimkou živočišné výroby)
8. Pěstitelské pálení
10. Výroba textilií, textilních výrobků, oděvů a oděvních doplňků
34. Výroba, vývoj, projektování, zkoušky, instalace, údržba, opravy, modifikace a konstrukční změny letadel, motorů letadel, vrtulí, letadlových částí a zařízení a leteckých pozemních zařízení
45. Přípravné a dokončovací stavební práce, specializované stavební činnosti
47. Zprostředkování obchodu a služeb
48. Velkoobchod a maloobchod
49. Zastavárenská činnost a maloobchod s použitým zbožím
50. Údržba motorových vozidel a jejich příslušenství
55. Ubytovací služby
58. Realitní činnost, správa a údržba nemovitostí
60. Poradenská a konzultační činnost, zpracování odborných studií a posudků
69. Překladatelská a tlumočnická činnost
75. Praní pro domácnost, žehlení, opravy a údržba oděvů, bytového textilu a osobního zboží
76. Poskytování technických služeb
77. Opravy a údržba potřeb pro domácnost, předmětů kulturní povahy, výrobků jemné mechaniky, optických přístrojů a měřidel
78. Poskytování služeb osobního charakteru a pro osobní hygienu
79. Poskytování služeb pro rodinu a domácnost
80. **Výroba, obchod a služby jinde nezařazené**

Pěstitelské pálení

Výroba ovocných destilátů pro pěstitele ovoce v pěstitelských pálenicích.

Výroba, obchod a služby jinde nezařazené

Výroba, obchod a služby v oblastech, které nejsou předmětem jinde nezařazené živností koncesovaných, vázaných a řemeslných, ani nespádají pod jinou činnost uvedenou v příloze č. 4 k zákonu č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Živnosti řemeslné

Řeznictví a uzenářství	strojů a přístrojů, el. a	zkoušky tlakových zařízení a
Mlékárenství	telekomunikačních zařízení	nádob na plyny
Mlynářství	Hodinářství	Montáž, opravy, revize a
Pekařství, cukrářství	Zlatnictví a klenotnictví	zkoušky zdvihacích zařízení
Pivovarnictví a sladovnictví	Truhlářství, podlahářství	Izolatérství
Zpracování kůží a kožešin	Výroba a opravy hud. nástrojů	Malířství, lakýrnictví, natěračství
Aplikace, výroba a opravy ortopedické obuvi	Opravy ostatních dopravních prostředků a pracovních strojů	Pokrývačství, tesařství
Broušení a leptání skla	Zednictví	Klempířství a oprava karoserií
Zpracování gumárenských směsí	Montáž, opravy, revize a	Kamnářství
Zpracování kamene	zkoušky elektrických zařízení	Opravy silničních vozidel
Slévárenství, modelářství	Montáž, opravy a rekonstrukce	Holičství, kadeřnictví
Kovářství, podkovářství	chladicích zařízení a tepelných	Barvení a chemická úprava textilií
Obráběčství	čerpadel	Čištění a praní textilu a oděvů
Zámečnictví, nástrojářství	Vodoinstalatérství, topenářství	Kominictví
Galvanizérství, smaltérství	Montáž, opravy, revize a zkoušky	Hostinská činnost
Výroba, instalace, opravy el.	plyn. zařiz. a plnění nádob plyny	Kosmetické služby
	Montáž, opravy, revize a	Pedikúra, manikúra

Hostinská činnost

Činnosti spočívající v přípravě a prodeji pokrmů a nápojů k bezprostřední spotřebě v provozovně, v níž jsou prodávány.

V rámci živnosti je možno poskytovat ubytování ve všech ubytovacích zařízeních (například hotel, motel, kemp, ubytovna) a v bytových domech, rodinných domech nebo ve stavbách pro rodinnou rekreaci. Pokud zůstane zachována povaha živnosti, lze provádět prodej pomocí automatů (nápojové, občerstvovací), doplňkový prodej (například tabákové výrobky, upomínkové předměty, základní hygienické potřeby), prodej pokrmů a nápojů přes ulici, půjčování novin a časopisů, půjčování stolních společenských her (například karty, šachy), provozování her (například kulečnick, bowling).

Hostinská činnost

Činnosti spočívající v přípravě a prodeji pokrmů a nápojů k bezprostřední spotřebě v provozovně, v níž jsou prodávány.

V rámci živnosti je možno poskytovat ubytování ve všech ubytovacích zařízeních (například hotel, motel, kemp, ubytovna) a v bytových domech, rodinných domech nebo ve stavbách pro rodinnou rekreaci. Pokud zůstane zachována povaha živnosti, lze provádět prodej pomocí automatů (nápojové, občerstvovací), doplňkový prodej (například tabákové výrobky, upomínkové předměty, základní hygienické potřeby), prodej pokrmů a nápojů přes ulici, půjčování novin a časopisů, půjčování stolních společenských her (například karty, šachy), provozování her (například kulečnick, bowling).

Živnosti vázané

- Diagnostická, zkušební a poradenská činnost v ochraně rostlin a ošetřování rostlin, rostlinných produktů, objektů a půdy proti škodlivým organismům přípravky na ochranu rostlin nebo biocidními přípravky
- Geologické práce
- Zpracování tabáku a výroba tabákových výrobků
- Výroba a zpracování paliv a maziv
- Výroba nebezpečných chem. látek a nebezp. chemických přípravků a prodej chemických látek a chemických přípravků klasifikovaných jako vysoce toxické a toxické
- ...
- Oční optika
- Podnikání v oblasti nakládání s nebezpečnými odpady
- Projektová činnost ve výstavbě
- Provádění staveb, jejich změn a odstraňování
- Nákup a prodej kulturních památek nebo předmětů kulturní hodnoty.
- Obchod se zvířaty určenými pro zájmové chovy
- Činnost účetních poradců, vedení účetnictví, vedení daňové evidence
- ...
- Průvodcovská činnost horská
- Vodní záchranářská služba
- ...
- Péče o dítě do tří let věku v denním režimu
- Psychologické poradenství a diagnostika
- ...
- Provozování solárií

Průvodcovská činnost horská

Činnost horského průvodce spočívá v organizování a provádění jednotlivců nebo skupin v horském prostředí, s výjimkou oblastí ledovců, skal, kaňoningu a všech dalších terénů, v nichž postup vyžaduje použití horolezecké techniky, horolezeckých pomůcek a materiálu (zejména stoupacích želez, cepínů, lan, jisticích prostředků), kdy v zasněžených horských terénech je provádění možné pouze ve zvlněných terénech severského typu a je vyloučena realizace jakýchkoli lyžařských, skialpinistických a obdobných činností, s výjimkou chůze na sněžnicích po značených turistických cestách.

Činnost horského vůdce, kterou je organizování a provádění jednotlivců nebo skupin ve vysokohorském prostředí, včetně ledovců, při skalním lezení a horolezectví na zajištěných cestách, umělých lezeckých stěnách, při skialpinistických túrách, vedení a organizování vysokohorských expedic, včetně zajišťování bezpečnosti.

V rámci živnosti je možno uskutečňovat činnost informační, půjčování lezecké, horolezecké, skialpinistické a obdobné výbroje a výstroje.

Průvodcovská činnost horská

a) střední vzdělání s maturitní zkouškou a profesní kvalifikace pro horskou průvodcovskou činnost podle zvláštního právního předpisu

Nebo

b) osvědčení o rekvalifikaci nebo jiný doklad o odborné kvalifikaci pro příslušnou pracovní činnost vydaný zařízením akreditovaným Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, nebo ministerstvem, do jehož působnosti patří odvětví, v němž je živnost provozována, a 4 roky praxe v oboru

Živnosti koncesované

- Nejrůznější doprava
- Provoz střelnic, krematorií...
- Ochrana majetku a osob, detektivní služby
- Provozování cestovní kanceláře
- Výroba a rozvod tepelné energie apod.

Živnosti koncesované

Výroba a úprava kvasného lihu, lihovin a ostatních alkoholických nápojů (s výjimkou piva, ovocných vín, ostatních vín a medoviny a ovocných destilátů získaných pěstitelem pálením) alternativně:

- a) vysokoškolské vzdělání ve studijním programu a studijním oboru zaměřeném na potravinářskou technologii, chemii, zemědělství, farmacii, lékařství nebo veterinární lékařství,
- b) vyšší odborné vzdělání v oboru zaměřeném na potravinářskou technologii, chemii, zemědělství, farmacii nebo veterinární lékařství a 3 roky praxe v oboru,
- c) střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání zaměřeném na potravinářskou technologii, chemii, zemědělství, nebo v oboru laborant pro farmaceutickou výrobu a 3 roky praxe v oboru,
- d) osvědčení o rekvalifikaci nebo jiný doklad o odborné kvalifikaci pro příslušnou pracovní činnost vydaný zařízením akr. podle zvláštních právních předpisů, zařízením akreditovaným MŠMT, nebo minist., do jehož působnosti patří odvětví, v němž je živnost provozována, a 3 roky praxe v oboru,
- e) doklady podle § 7 odst. 5 písm. a), b), c), d) nebo e) ZoŽP

Orgány

- **Živnostenské úřady** = orgány státní správy ŽP
- **Obecní** (v rámci obcí III) zejména
 - a) přijímá přihlášky k registraci nebo oznámení na základě zvláštního právního předpisu 5a) od osob podnikajících na základě živnostenského oprávnění,
 - b) přijímá oznámení a hlášení v oblasti sociálního zabezpečení od fyzických osob podnikajících na základě živnostenského oprávnění, a to v rozsahu stanoveném zvláštními právními předpisy 5b),
 - c) přijímá oznámení osob podnikajících na základě živnostenského oprávnění o vzniku volných pracovních míst nebo jejich obsazení 5c),
 - d) přijímá oznámení a hlášení fyzických osob podnikajících na základě živnostenského oprávnění vůči zdravotním pojišťovnám v rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem.

Orgány

- **Krajský ŽÚ** zejména
 - a) vykonává řídicí, koordinační, kontrolní a metodickou činnost, a to včetně výkonu funkce centrálních registračních míst a jednotných kontaktních míst, vůči obecním živnostenským úřadům ve svém správním obvodu; obecním živnostenským úřadům ve svém správním obvodu může nařídít provedení živnostenské kontroly,
 - b) rozhoduje o odvolání proti rozhodnutím obecních živnostenských úřadů⁶⁾ ve svém správním obvodu,
 - c) spolupracuje na úseku živnostenského podnikání s příslušnými správními úřady, v jejichž působnosti jsou odvětví, ve kterých se provozuje živnostenské podnikání, s hospodářskými komorami, podnikatelskými svazy a sdruženími,
 - d) je oprávněn vyžadovat od ústředních správních úřadů potřebná stanoviska a vyjádření,

Orgány

Živnostenský úřad České republiky

- zpracovává koncepce v oblasti živnostenského podnikání,
- vykonává řídicí, koordinační, kontrolní a metodickou činnost vůči krajským živnostenským úřadům; může nařídit živnostenským úřadům provedení živnostenské kontroly,
- v zákonem stanovených případech rozhoduje jako správní orgán první instance,
- rozhoduje o odvolání proti rozhodnutím krajských živnostenských úřadů,
- je správcem živnostenského rejstříku,
- spolupracuje na úseku živnostenského podnikání s příslušnými správními úřady, v jejichž působnosti jsou odvětví, ve kterých se provozuje živnostenské podnikání, s hospodářskými komorami, podnikatelskými svazy a sdruženími,
- je oprávněn vyžadovat od ústředních spr. úřadů potřebná stanoviska a vyjádření,
- plní další úkoly stanovené zvláštními právními předpisy.

Postupy

- Ohlášení
- Koncese

Delikty

Přestupky (§ 61)

- neustanovení odpovědného zástupce, neoznámení, že hodlá pokračovat v provozování živnosti, nebo neustanoví odpovědného zástupce (jako správce dědictví nebo insolvenční správce) (do 10.000 Kč)
- předložení nepravdivého čestného prohlášení o bezúhonnosti (do 100.000 Kč)
- provozování činnosti, která je živností, bez příslušného oprávnění (do 500.000 Kč – do 1.000.000 Kč)

Delikty

- Smíšené delikty (§ 62 odst. 1)
 - Např. neprokázání na žádost živnostenského úřadu vlastnické nebo užívací právo k objektům nebo místnostem provozovny, nebo oprávněnost umístění mobilní provozovny
 - nezajištění, aby jeho zaměstnanci prokázali splnění podmínky bezúhonnosti podle § 31 odst. 9
 - nevydání na žádost zákazníka doklad o prodeji zboží nebo poskytnutí služby, nebo na dokladu neuvede zákonem stanovené údaje podle § 31 odst. 14
- Delikty PO, delikty FO
 - např. PO se dopustí správního deliktu dále tím, že provozuje činnost, která je živností, aniž by pro tuto živnost měla živnostenské oprávnění.

Delikty

Některá společná ustanovení

Právnícká osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila.

Při určení výměry pokuty právnícké osobě se přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán.

Odpovědnost právnícké osoby za správní delikt zaniká, jestliže správní orgán o něm nezahájil řízení do 1 roku ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 3 let ode dne, kdy byl spáchán.

Doporučená literatura

Jurníková, J. a kol. *Správní právo : zvláštní část. 6.* doplněné vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2009. Kapitola č. VI.

Průcha, P. *Živnostenské právo.* Brno : Masarykova univerzita, 2005. 164 s.

Informace ke zkoušce

- Zkouška je ústní s přípravou, při přípravě je povoleno používat nekomentované předpisy
- Student si tahá 2 otázky, **k úspěšnému zvládnutí zkoušky je třeba uspět alespoň dostatečně u každé části zkoušky**
- Při zkoušce mohou být studenti tázáni na aplikaci, tj. je vhodné osvěžit si znalosti ze **správního práva procesního**
- **U zkoušky je třeba postupovat systematicky**, tj. sdělit to podstatné (nikoli cokoli náhodného spadajícího do příslušné oblasti)

Studijní zdroje

- **Základní literatura**

- Jurníková, J. a kol. *Správní právo : zvláštní část*. 6. doplněné vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2009. 400 s.
- Jurníková, J. a kol. *Správní právo - zvláštní část: multimediální učební text*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně - Právnická fakulta, 2004. 104 s.

- **Zápisky z přednášek a seminářů**

- Případně dílčí odborná literatura (články v odborných časopisech), online zdroje (weby přísl. úřadů, judikatura)

Děkuji Vám za pozornost

Veronika Kudrová

Veronikakudrova@gmail.com